

**Katedra filozofie FFUP
Hodnocení bakalářské DP**

Jméno studenta	Otakar Bureš					
Název práce	Interpretace díla Maxe Stirnera <i>Jedinec a co je mu vlastní</i>					
Hodnotil	jméno				datum	
Oponent práce	PhDr. Petr Vodešil, Ph.D.				8. 6. 2012	
Stupeň hodnocení (označte „X“)	A = 1	B = 1,5	C = 2	D = 2,5	E = 3	F = 4
		X				

Podrobné hodnocení práce

Hodnocení (+)	Stupnice						Hodnocení (-)
	A	B	C	D	E	F	
1. Probíhaly pravidelné konzultace							1. Konzultace neproběhly
2. Znalost literatury k tématu	X						2. Neznalost literatury k tématu
3. Dostatečný počet použitých relevantních zdrojů	X						3. Nedostatečný počet relevantních zdrojů
4. Dostatečný počet odkazů	X						4. Nedostatečný počet odkazů
5. Dobrá struktura práce a formální správnost	X						5. Špatná struktura práce a formální nesprávnost
6. Dobrá logická vystavba textu	X						6. Špatná logická vystavba textu
7. Dobrý úvod	X						7. Nedostatečný úvod
8. Kriticky hodnotí zdroje			X				8. Nehodnotí použité zdroje
9. Obsahuje analýzu problému			X				9. Nevykazuje analytické schopnosti
10. Zřetelná metodologie			X				10. Bez metodologického ukotvení
11. Ucelený závěr	X						11. Nedostatečný závěr
12. Správně vedený vědecký aparát	X						12. Nesprávně vedený vědecký aparát
13. Kvalitní jazykové podání (stylistika a gramatika)	X						13. Špatné jazykové podání
14. Přílohy (nepovinné)							

Slovní hodnocení:

Otakar Bureš se ve své bakalářské diplomové práci zaměřil na dílo Maxe Stirnera. Stirnerovy myšlenky jsou důležité nejen pro pochopení určitých aspektů Marxovy filozofie, respektive marxismu, ale zdá se, že jsou samy o sobě stále inspirativní.

Základní kritická připomínka směřuje k formulaci tématu (stanovení cíle) a k metodě předložené práce. Cílem práce je „poodhalit Stirnerovo myšlení interpretací díla“, ukázat jeho recepci a „poukázat na dosah Stirnerova díla k problémům dnešních dnů“ (s. 4). Pokud se cíl odborného textu (jakým by diplomová práce měla být) stanoví takto volně, je pravděpodobné, že práce zřejmě nepřinese nic nového, nebude mít jasnou metodu a omezí se spíše na popis nebo převyprávění komentářů ke klasickým dílům. To, co autor považuje za interpretaci, de facto interpretace není, neboť se omezuje jen na popis komentářů ke Stirnerovým myšlenkám a nepřidává vlastní zdůvodněný názor, případně zdůvodnění, proč souhlasí s tím či oním výkladem.

V práci tedy postrádám především nějaké jednotící kritérium, například nějaký problém nebo předmět komparace, které by jí dalo smysl a určilo metodu (mohla by to být například komparace nebo analýza.) V převyprávění myšlenek (hlubší) smysl nevidím, snad jen test schopnosti vyložit příslušné myšlenky a koncepce adekvátně.

Práce jako celek má však přehlednou a srozumitelnou strukturu, která koresponduje s jejím cílem. A právě samotná struktura naznačuje jistou dávku autorovy samostatnosti a invence. Je proto škoda, že tyto schopnosti nebyly využity při formulaci tématu.

Katedra filozofie FFUP Hodnocení bakalářské DP

Jako přednost textu rovněž vidím autorovu zřetelnou tendenci zasadit Stirnerovo myšlení do filozoficko-historického kontextu. Zvláště oceňuji, že dokázal najít i dva současné renomované autory, kteří se Stirnerovu odkazu věnují (S. Newman, především však fellow oxfordské Mansfield College David Leopold, který je autorem hesla o Maxi Stirnerovi v *Routledge Encyclopedia of Philosophy* i v internetové *Stanford Encyclopedia of Philosophy*).

Na druhou stranu ne vždy O. Bureš vykládá myšlenky klasiků, respektive problémy vhodně nebo adekvátně. Například formulace na s. 6: „Na rozdíl od jiných teoretiků států, např. T. Hobbesa či J. Locka, nevidí Hegel jeho fungování čistě jako důsledek usměrňovaného, racionalizovaného sobeckého zájmu.“ Domnívám se, že tato formulace představuje nepřijatelnou simplifikaci: Jednak dává dohromady dvě naprosto odlišné koncepce, jednak zvláště teorie J. Locka je motivována jinak, a zmíněný výklad by proto potřeboval vysvětlení a věrohodné zdůvodnění. Nebo v kapitole 4.7 je použito označení „svoboda od“ v neadekvátním nebo minimálně nejasném významu. (Formulaci „svoboda od“ nacházíme již v Lockově *Druhém pojednání o vládě* /„Svoboda totiž znamená být svoboděn od útlaku a násilí druhých, což nemůže být, kde není zákona, ale není, jak se nám praví, „svobodou pro každého činit, co se mu líbí“, § 57/, ale jako terminus technicus ji do filozofické tradice uvedl I. Berlin v 50. letech minulého století, a to s poměrně jasným vysvětlením, které smyslem odpovídá Lockově pojetí.)

Jak jsem naznačil výše, téma a cíl práce poněkud brání, aby práce obsahovala kritické posouzení myšlenek, které se opírá o přiměřenou argumentaci. Například v kapitole o anarchismu (3.2) O. Bureš nevyužil příležitost se nad anarchismem zamyslet s jistým odstupem. Budeme-li brát myšlenky anarchistů doslova, těžko je můžeme brát vážně, neboť je otázka, jak by v praxi reálně fungovaly, jak by vypadalo jejich reálné provedení. Avšak přistoupíme-li k nim jako k zajímavé kritice některých jevů ve svobodné společnosti, mohou myšlenky anarchistů působit velice inspirativně.

Aby byla moje kritika směřující k absenci skutečné argumentace korektní, je třeba připustit, že její náznaky se přece jen objevují. Kupříkladu na s. 29 se objevuje náznak polemiky s T. G. Masarykem, avšak zdůvodnění je vysloveno jen v jedné krátké větě („Už proto, že anarchismus se neomezuje na jeho individualistickou podobu.“)

Pokud jde o jazykovou úroveň, práce obsahuje minimum chyb a stylisticky je na velmi dobré úrovni. Velmi oceňuji autorovu úvahu na s. 11, ve které přesvědčivě zdůvodnil svou preferenci českého ekvivalentu názvu Stirneova hlavního díla. Jinak vidím jeho překlad názvu studie S. Newmana *Spectres of Stirner: A Contemporary Critique of Ideology*. Domnívám se, že vhodnější než „Strašidla Stirnera“ je „Stirnerova strašidla“. Nemohu však napsat, že autorův překlad je nesprávný.

V souvislosti s jazykem, který Otakar Bureš ve své práci používá, bych rád vyslovil ještě jednu poznámku. Stirner sám zavrhoval tradiční formy vyjádření a dával přednost aforismům, metaforám, neologismům apod. Máme-li však jeho ideje kriticky zhodnotit, domnívám se, že je vhodné volit racionální a srozumitelný styl, který ve svých studiích o Stirnerovi používá například David Leopold. Při četbě Burešovy práce jsem nabyl přesvědčení, že on sám si Stirnerův styl do určité míry osvojil a používá jej. Jako příklad uvádím první věty kapitoly 4.7: „Ego znamená u Stirnera stále utvářejícího se jedince. Procesualita tohoto aktu se zakládá na nicotě. Tvořivost je německému mysliteli vším – účelem každého jednání je dílo, které tvoříme, a tím dílem jsme my sami. Cesta mimo ideologii není přímá a představuje nekonečnou – na nicotě založenou – snahu unikat odcizujícím tlakům.“ Nejsm si jistý, zda obsah sdělení neodkazuje spíše k pocitu než ke strukturované myšlence.

I přes vyslovené připomínky je třeba vzít v úvahu, že většinu myšlenek autor vykládá adekvátně, používá cizojazyčnou literaturu a splnil cíl, který si na začátku své práce vytkl. Proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

**Katedra filozofie FFUP
Hodnocení bakalářské DP**